

Prepir med ruskimi voditelji.

TEŽKI OČITKI VODITELJA OPOZICIJE LEONA TROCKEGA

Govorice o eksekucijah v sovjetski debati. — Pret-
nja komunističnega voditelja, da bo dal postre-
liti člane opozicije, je imela za posledico sarka-
stičen odgovor Trockega. — Navedel je franco-
sko zgodovino.

MOSKVA, Rusija, 18. avgusta. — Da je posta-
la kontroverza v stranki tako vroča, da se je prič-
elo govoriti o eksekuciji opozicije, je razvidno iz ne-
kega govora ministrskega predsednika Rikova, ka-
terega je imel pred dvema tedni pred skupno ple-
narno sejo centralnega komiteja komunistične
stranke in centralnega kontrolnega komiteja.

Rikov je navedel ugotovilo Trockega pred cen-
tralnim kontrolnim komitejem, ki se je glasilo:

— V dnevih velike francoske revolucije so gilo-
tinirali veliko število ljudi. Tudi mi smo jih dosti
postrelili. V tem francoskem giljotinskem biznesu
pa sta bili dve dobi.

— Tekom prve so morili jakobinci, — boljsevi-
ki onih dni, proti-revolucionarje. Na ta način smo
tudi mi, boljseviki streljali sovražnike naše revol-
ucije. Tekom druge dobe, dobe Termidorja pa so
francoski desni jakobinci morili leve jakobince.

— Rad bi predlagal tovarišu Soltzu, da določi,
predno prične s streljanjem, pod katerim zaglav-
jem naj se ustrelj nas, ki pripadamo opoziciji.

"Pravda" dostavlja, da se tiče ta pripomba o
pazke Soltza, ki je važen član sovjetskega višjega
sodišča in centralnega kontrolnega komiteja. Soltz
je rekel, da bodo člani opozicije najbrž ustrelje-
ni, če ne bodo bolj previdni.

Trocki se je poslužil te njegove skrajno nepre-
vidne opazke, ko je skušal uveljaviti svoj temelj-
ni argument, da ravna sedanja komunistična stran-
ka z opozicijo istotako kot so ravnali napol buržua-
zijski reakcionarji Termidorja z Robespierjem.

Trocki ima prednost nad svojimi administraci-
skimi nasprotniki, da pozna zgodovino boljše kot
večina profesorjev. Nekoč je odgovoril nekemu
amerškemu poročevalcu, ki ga je vprašal, zakaj
so ljudje v sovjetskih ječah umirali od lakote le-
ta 1921:

— Mi smo še vedno v dobi državljanske vojne
in naši lojalni državljani umirajo sedaj, kot vam je
znano, od lakote, po deset in deset tisoč. Ali se ni
završil nekoč paralelen slučaj v ameriški zgodovini
v Libby jetnišnici?

Rikov in sovjetska administracija sta bila vzne-
mirjena od pretkanega načina, kako se je Trocki
tekotom zadnjih sporov primerjal z Robespierjem
in Clemenceaum, kojih zadnji je, soglasno s tr-
ditvijo Trockega, izval cenzuro in avtoriteto vla-
de, ko je razkrinkal zmote in slabosti francoske po-
litike v poletju 1917. Soltz in predstavitelj admini-
stracije niso poznali dovolj francoske zgodovine, da
bi mogli odgovoriti Trockemu.

POLICIST USTRELIL OTROKA

Devet let stara deklica
je bila obstreljena, ko
so zasledovali detektiv
nekega človeka, osum-
ljenega umora.

Obžalovanja vredna žrtev poli-
cijske krogel, izstreljene pri za-
sledovanju nekega begunca, je po-
stala včeraj zvečer devetletna Pav-
lina Giannatino, stanujoča na
Broome St., ko se je vračala z svo-
je tete iz nekega filmskega gle-
dišča. Mala deklica je umrla po-
zneje v Bellevue bolnici.

Strele, kojih eden je zadel de-
kleco, sta oddala detektiva O'Con-
nor in Cavoney, ki sta zasledovala
nekega možkega, ki je znan poli-
ciji kot Salvatore Milano ali pri-
imkom "Sol Cheeseake".

Tega človeka išče policija radi so-
udeležbe pri roparskem napadu na
umoru dveh uslužbencev West-
chester Electric Railroad v Mount
Vernon dne 20. julija 1925. Detek-
tiva sta ga prišla v veži neke hi-
še v Spring St., potem ko je bil
ustreljen v desno nogo in tilnik.

Detektiva sta ga prišla že preje
v Broome Street, nakar se je pri-
šel nanj lov.

LETALEC ARTHUR C. GOEBEL JE ZMAGAL V HAVAJSKEM POLETU

Monoplan "Woolaroc" je zmagal v poletu na Ha-
vajske otočje. — Zmagalec ni kazal nobene iz-
mučenosti. — Goebel se je nahajal v zraku 28
ur, sedemnajst minut in 33 sekund. — 20,000
ljudi je čakalo na prihod.

HONOLULU, 18. avg. — Monoplan "Wool-
aroc", na katerem se je nahajal kot pilot Arthur C.
Goebel, avijatik iz Hollywood, Cal., je dobil vče-
raj prvo nagrado v znesku \$25,000 v zračni dirki
iz Oakland na Havajsko otočje, dočim je dobil
aeroplan "Aloha", katerega je vodil Martin Jen-
sen, drugo nagrado v znesku \$10,000.

Goebel in njegov navigator, po-
ročnik Davis iz San Diega, sta pri-
stala na Wheeler letalnem polju v
bližini tujakšnjega kraja malo po
dvanajsti uri po tujakšnjem času,
ali malo pred šestimi uro zvečer po
newyorškem času. Bila sta prva
v tekmi, katere so se udeležili štir-
je aeroplani.

Aeroplan "Aloha" je dospel na
letalno polje nekoliko dve uri po-
zneje in pilot Jensen in Paul
Schluter, njegov navigator, sta
stopila iz aeroplana ter spoznala,
da sta dospela druga.

Letalni čas monoplana "Woolar-
oc" je znašal 26 ur, 17 minut in
33 sekund, dočim je letel "Aloha"
28 ur in 16 minut.

Ničesar se ni čulo o dveh nadalj-
njih, ki sta se napotila iz Oaklanda
ob istem času. Ta dva aeroplana
sta "Miss Doran", v katerem je
Miss Mildred Doran, šolska učitel-
jica iz Michigana, spremljala J.
Pedlarja iz Flinta in navigatorja
poročnika Knope, ter "Golden
Eagle", kojega pilot je bil John
Frost iz New Yorka ter Gordon
Scott iz Santa Monica kot naviga-
tor.

Čprav sta Jensen in Schluter
zaprtila ameriško celino dve mi-
nuti predno se je dvignil "Woolar-
oc" z Goebelom in Davisom v
zrak, sta dospela na Wheeler letal-
no polje malo manj kot dve uri
pozneje kot pa "Woolaroc".

Nikakih nadaljnjih poročil ni
bilo več o "Miss Doran" in "Golden
Eagle", po tem ko sta oba letela
preko Farallone otokov, v razdalji
tridesetih milj od San Franciscu.
"Golden Eagle" je najhitrejši ae-
roplan med vsemi, ki so se udele-
žili poleta.

Brivci-gospodarji so pro- ti napitnini.

SYRACUSE, N. Y., 18. avg. —
Tu zborujoča konvencija Asso-
ciated Master Barbers of New
York State je sklenila pozvati svo-
je goste s plakati, naj ne dajo ni-
kakih napitnin. Na ta način hoče-
jo napraviti iz poklica profesijo.
Pomočnike in pomočnice poziva-
jo, naj odklonijo napitnino.

Povečanje produkcije premoga.

WASHINGTON, D. C., 18. avg.
— Produkcija mehkega premoga v
Združenih državah v tednu, ki se
je končal s 13. avgustom, je zna-
šala 8,900,000 ton, kar znači pove-
šanje pridobivanja premoga iz
izbruha stavke, — kot je objavila
včeraj National Coal Association.

\$15, — ker je ukradel poljub.

Morie Sarafetty je bil včeraj v
nočnem sodišču pred sodnikom
Vitale obsojen na \$15 globe radi
nedostojnega obnašanja. Točila ga
je Ethel Toney, ki je izjavila, da
jo je Sarafetty poljubil, ko je pri-
šla v njegovo posredovalnico ter
ga vprašala za službo.

SACCO IN VANZETTI

Prijatelji in pristaši Sac-
ca in Vanzettija ne upa-
jo preveč na odlomitev
državnega sodišča t e r
delajo priprave za pri-
ziv na zvezno vrhovno
sodišče.

BOSTON, Mass., 18. avgusta. —
Arthur D. Hill, vodilni odvetnik
obrambe Saccu in Vanzettija, je
pripravil včeraj vse potrebno, da
spravi zadevo takoj pred zvezno
sodišča za slučaj, da bi neugodno
izpadla odlomitev višjega državnega
sodišča.

Informiral se je v uradu zvez-
nega sodišča natančno glede for-
malnosti, nakar so mu tam izročili
potrebne formulacije ter mu izja-
vili, da mora iti s temi pred zvez-
nega vrhovnega sodnika Oliver
Holmesa, Beverly, Mass. Holmes
je pred enim tednom odklonil
prošnjo za habas corpus povelje.

Potom "erit of certiorari", če bi
bil dovoljen, bi prišel slučaj pred
zvezno vrhovno sodišče. Sodišče
naj bi to nato najprvo odklonilo,
če naj preišče slučaj ali ne.

Štirje sodniki državnega višje-
ga sodišča, ki morajo sedaj odlo-
čiti glede usode Saccu in Vanzet-
tija, so se včeraj posvetovali, ne da
bi kaj objavili, kdaj se lahko pri-
čakuje njih odlomitev.

Governor Fuller je razpisal vče-
raj nagrado v višini \$1000 za are-
tacijo oseb, ki so z bombo poško-
dovala hišo Lewis McHardyja,
enega porotnikov v procesu proti
Saccu in Vanzettiju. Ob istem ča-
su je skušal napraviti odgovornim
za to Sacco-Vanzetti protestno
gibanje.

Sacco-Vanzetti obrambni komi-
tej je objavil včeraj, da ne ve ni-
česar več glede te eksplozije kot
governor Fuller sam. Boston je zo-
pet sličen oboroženemu taboru kot
v dnevih pred prvim terminom za
usmrčenje. Pred stanovanji štirih
sodnikov višjega sodišča, governor
ja Fullerja, sodnika Thayerja in
drugih uradnikov, spojenih z za-
devo so precej ojačili straže.

Za straženo so tudi nadaljnja po-
slopja, kot naprimer državni ka-
pitul, sodnijska poslopja, carinski
urad in druga javna poslopja.
Sacco je zavil včeraj prikratk
po zaključanju svoje stradalne
stavke hrano. On in njegov tova-
riš Vanzetti imata pred seboj še
pet dni življenja, če se ne bo pro-
testom delavcev posrečilo rešiti
teh dveh žrtev razredne pravice.

Muke, katere sta morala na smrt
obsojena prestati v zadnjih tednih,
so bile preveč za Vanzettija, kojega
živi so se popolnoma odreve-
nili.

Kot je postalo znano včeraj je
že tekotom zadnjih treh noči nepre-
stano pel in kričal.

KITAJCI SO IZZVALI ANGLEŽE

Polastili so se aeroplana in nankinski minister jih
je imenoval "zločince" radi kršenja mednarodne
postave glede poletov na Kitajskem. — London
ne pričakuje nikakih zadreg.

ŠANGHAJ, Kitajska, 18. avgusta. — Sredi ved-
no bolj naraščajoče zmede tako v vojaškem kot po-
litičnem položaju v Jangtse dolini, se je razvil
vsled prisilnega pristanka nekega angleškega voja-
škega aeroplana na Kitajskem ozemlju položaj, ki
je še bolj poostiril odnošaje med kitajskimi oblast-
mi ter angleško tujakšnjo ekspedicijsko silo.

Čprav je bilo mesto, kjer je
aeroplan pristal in kjer so ga pri-
držali kitajski vojski, Kiangvan
golf igrišče, leži ozemlje vendar
izven mednarodne nasebine v
Šanghaju. Kitajske oblasti so po-
novno protestirale proti temu, da
bi angleški avijatik letali preko
kitajskega ozemlja, če ga rabijo
inozemci za igranje golfa ali pa ki-
tajske generali za manevre.

Dr. Wu, minister za zunanje za-
deve v nacionalistični vladi v
Nankingu, je izjavil včeraj, da se
nameravajo Kitajci poslužiti tega
dogodka za preskušnjo sile v zade-
vah poletov preko kitajskega o-
zemlja.

Angleži so zločinci v očeh
Kitajcev in mednarodne postave,
v kolikor pride v poštev njih avi-
jatiška politika na Kitajskem, —
je rekel dr. Wu.

Tega dogodka se hočemo po-
služiti, da spravimo na jasno celo
zadevo glede poletov na Kitaj-
skem. Nimamo dovolj sile, da bi se
postavili proti angleškemu imperi-
jalizmu, vendar pa nameravamo
pokazati celemu svetu, kaj počno
pravzaprav.

Dogodek je imel za posledico
angleško zahtevo, naj vrnejo ae-
roplan.

Ko niso hoteli Kitajci zadostiti
tej angleški zahtevi, je odredil an-
gleški poveljnik Sir John Duncan
prekinjenje železniške zveze med
Šanghajem, Hangčovom in Ning-
po, južno od Sušov reke, in angle-
ške čete so bile postavljene na stra-
tegične točke ob mestu, s čemur so
zavzele zopet iste postojanke, ka-
tere so zavzemole pred več mese-
ci tekotom nemirov, ki so sledili zav-
zetju Šanghaja.

LONDON, Anglija, 18. avgusta.
V angleških uradnih krogih ni no-
benega vznemirjenja radi dogod-
ka z aeroplanom v Šanghaju.

Glasi se, da se bo rešitev te za-
deve prepuščilo angleškim diplo-
matičnim in vojaškim zastopni-
kom, kot so slednji uravnavali že več
prejšnjih problemov, ki so se raz-
vili iz navzočnosti ekspedicijske
sile.

Nobenega strahu ni opaziti na
Downing St., da bi se ne moglo na
prijateljski način uravnati zadeve
z kitajskimi oblastmi.

LONDON SLAVI WALKERJA

Vsi listi v Londonu so
polni člankov o new-
yorškem županu Walk-
erju, ki preživlja tam
prijetne dni.

LONDON, Anglija, 18. avgusta.
Najbolj upoštevana osebnost v
glavnem mestu Anglije je danes
James Walker iz New Yorka. Listi
pisujejo celo njegov panamski
slamnik, njegovo obleko, posebno
pa njegovo elastično postavo, za-
goreli obraz in splošno mladostno
zunanost.

Župan je imel tekotom svojega da-
našnjega bivanja v Londonu toli-
ko opravkov, da ni vedel, kje naj
prične. Predvsem je hotel imeti
priliko, da se pelje na vrhu lon-
donskega busa, da št' dira promet-
no sredstvo, katero hoče uveljaviti
tudi v New Yorku. Nato si je ho-
tel ogledati tudi občinsko polično
železnico, ki ima vsako leto ka-
kih \$1,250,000 izgube.

Nato je bil povabljen k lun-
ču v Američkem klubu in zvečer v
gledišče. Če mu bo dovoljeval čas,
si bo ogledal tudi londonske
"slums". Jutri se bo odpeljal v Du-
blin, da obišče rojstni kraj svojih
starišev na Irskem.

Newyorški župan Walker, ki se
je s svojo ženo nastanil v odlič-
nem Mayfair hotelu, je pripravil
s svojim demokratičnim nastopom
tako presenečenje, da so bili str-
moglavljeni vsi načrti vodstva, da
mu priredi pompozno sprejem.

Uniformirani vratarji in drugi
hotelski uslužbenci so bili izvežba-
ni posebej za sprejem newyorške-
ga župana in njegove žene. Gost-
je pa so prišli neopaženi in navad-
nem avtomobilu ter so se stopili v
vežo, ko je vodstvo hotela zapazi-
lo, da je gospoda že na lieu me-
sta.

Babjeveren Italijan.

MILWAUKEE, Wis., 18. avg.
Ker je domneval, da ga je pro-
klela njegova, v Italiji zapuščena
žena, je ustrelil neki John Palum-
bo včeraj svojega svaka in nato še
sebe.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati,
da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Po-
datki so veljavni do predkisa, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugodila, posebno če, ako boste vplačevali svojo ko-
rist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji	Lire
Din. 500 \$ 9.40	Lir. 100 \$ 6.10
Din. 1,000 \$ 18.50	Lir. 200 \$ 11.90
Din. 2,500 \$ 46.25	Lir. 300 \$ 17.55
Din. 5,000 \$ 92.00	Lir. 500 \$ 28.75
Din. 10,000 \$ 182.00	Lir. 1000 \$ 56.50

Za politične, ki posreduje Donatissimo Dinarjev ali pa Dvatisot Lir
dovoljujejo posrednik plačila primerna popust.

Nabavite se brezplačno planu kvartala v naših listih. Imate ga
odloščeno na voljo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Posebni po- datki.

Pristojbine za kupa-
cijo ameriških delav-
cev v Jugoslaviji in
Italiji znaša kakor
sledi: za \$25, ali
manj znesek 75 cen-
tov; od \$25, naprej
do \$300, po \$ cen-
to od vsakega dolarja.
Za večje zveze po pl.
manjmanj dogovoriti.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. ČEHOV:

ČE DVA ZAJCA LOVIŠ, NOBENEGA NE UJAMEŠ.

Poldne je že minulo, ko je majar Sčenkolobov, lastnik tisoč deset tisoč zemlje in mlade žene, pokazal svojo razmršeno glavo izpod ogleja. Takoj je prišel vpiti in psovati, a kdo danes ne psuje. Včeraj je bil mimo vrtno lope in čul, kako je njegova mlada žena, majorica Karolina Šarlovna več kakor ljubezljivo govorila s svojim rojakom, ki je prišel v posete, imenovala svoje ga soproga — majorja Sčenkolobova — kozla in dokazovala s svojimi žensko lokavostjo, da svojega moža niti ni ljubila, niti ga ne ljubi in niti ga v bodoče ne namerava ljubiti, samo zaradi tega, ker je Sčenkolobov glup ter ima seljaške maniere in nagnjenje k norosti in pijančenju. To njeno obnašanje je presenetilo, vznemirilo in spravilo majorja v silno nezadovoljstvo. Zaradi tega ni spal celo noč in celo jutro. Bil je čisto gor, a lice mu je gorelo in bilo bolj rdeče od kuhanega raka. Roke je krčevito stegal in v prsih mu je divjal tak nemir, kakršnega niti pod Karso ni občutil. Pogledal je izpod ogleja v dnevno svetlobo, skočil iz postelje in s stisnjenimi pestmi pričel hoditi po sobi.

— Ej, lenobe! je zakričal. Vrata so loputnila in pred majorja je stopil njegov sobar in sluga Pantelej, ki se je naslonil na vrata in s spoštovanjem pričel mežikati z očmi.

— Poslušaj Pantelej, je prišel major. Hočem govoriti s teboj po človeško. Kakor s človekom odrito. Stoj mirno! Spusti te muhe iz pesti! Tako, ali mi hočeš odgovarjati iskreno iz globine duše ali ne?

— Hočem.

— Ne glej me tako začuden. Na gospoda se ne sme gledati začuden. Zapri usta! Ti si mi pravi bik, brate! Ne znaš se obnašati v moji prisotnosti! Odgovarjaj mi iskreno in takoj brez vsakega olovčljanja.

— Ali se kdaj tepeš svojo ženo ali ne?

Pantelej je zastiral usta, roko in se pričel neumno režati.

— Kadar je bila potlačena, vaše blagorodje! je zamomijal in se zasmejal.

— Zelo dobro. Kaj se smejaš? S tem se ni treba šaliti. Zapri usta, ne praskaj se pred menoj, tega ne trpim.

Major se je nekoliko zamislil.

Mislil, da ne kaznujejo samo mušice svojih žen? Kaj misliš ti o tem?

— Niso edini, vaše blagorodje!

— Na primer?

— Poznam v mestu sodnika Petra Ivanoviča, morebiti ga poznate tudi vi? Služil sem pri njim pred desetimi leti. Gospod je krasen toda včasih, kadar se napaja, čuvaj ta ga! Zgodilo se je, kar je pri-

— No in ona?

— Oprostite, mu je dejala.

— No, Boga mi, to je izborno! Major si je pričel od zadovoljstva meneti roke.

— Gola istina, vaše visoko blagorodje. In zakaj bi ne tepel, vaša blagorodje? Glejte, na primer, moja.... Zakaj bi je ne tepel? Harmoniko mi je z nogami pohodila in pojedla gazdine kolače.... Ali se to sme? Hm?

— A ti, osel, ne razmišljaj! — Kaj razmišljaš? Ali ne veš ničesar pametnejšega povedati? Ne pripoveduj mi svojih stvari! A kaj dela gospa?

— Spi.

— No, kar bo, pa bo! Pojdi in povej Mari, naj zbudi gospo ter jo prosi, da pride k meni.... Počakaj! Kako izgleda? Ali sem morebiti podoben mušiču?

— Odkod to vprašanje, vaše visoko blagorodje? Kdaj je še to bilo, da bi bil gospod podoben mušiču? Čisto nič ne!

Pantelej je skomignil z rameni, vrata so ponovno zaloputnila in odšel je, major pa se je pričel ves v skrbi h umivati in oblačiti.

— Dušica! je dejal major, ko se je oblekel, svoji lepi dvajsetletni majorici, ki je pravkar vstopila. Ali mi moreš podariti uro tvojeja za nas tako dragocenega časa?

— Z zadovoljstvom, dragi moj! je odgovorila majorica ter ponudila čelo majorjevemu ustnicam.

— Jaz bi se, dušica, rad nekoliko izprehodil. Nekoliko bi se rad peljal po jezeru. Ali bi mi mogla ti s svojo lepoto delati prijetno družbo?

— Ali nam ne bo prevroče? V ostalem, izvoli, tatiček, jaz sem zadovoljna. Ti boš veslal in jaz bom krmarila. Morebiti bi bilo dobro, ako vzamevo s seboj tudi kaj za jesti. Grozno sem lačna....

— Prigrizek sem se pripravil, je odgovoril major in se potipal po žepu.

Čez pol ure sta bila major in majorica sredi jezera. Major se je potil pri veslanju, a majorica je krmarila.

— Kakšna? Kakšna? Kakšna? je momljaj major, srepo gledajoč v ženo in goreč od nepotrebnosti. Stoj! je zamrmral ježno, ko je čoln dospel do srede.

Čoln je obstal, major je postal še bolj rdeč in je vzdihel.

— Kaj ti je Apolosa? je vprašala majorica, gledajoč začuden v moža.

— Tako.... tako, jaz sem.... je zamrmral.... kozel! Tako, jaz.... jaz.... kaj sem jaz? Ali sem jaz glup? Ti mene niso ljubila in me ne ljubijo!

Tako.... tako.... a jaz takšen.... vse je minulo!

Major je zaplakal, dvignil rake kvišku, stresel z rameni po zraku in pričel silno majati čoln.... Čoln se je prevrnil in....

Prav v tem trenutku se je izprelajal po bregu jezera Ivan Pavlovič, občinski pisar ter prejšnji vrtar pri majorju, in v pričakovanju, da bodo prišla vaška dekleta na kopanje, je pušil, prižigaval ter razmišljal o cilju svojega izprehoda. V kriku je spoznal glavo svojih bivših gospodarjev.

— Na pomoč! sta klicala major in majorica.

Pisar ni pomislil dolgo. Vrgel je raz sebe suknjico, hlače in čevlje, prekrizal se trikrat in zaplaval na pomoč k sredini jezera. Bolje je plaval, kakor je znal čitati in pisati. Zato je bil prej kot v treh minutah pri potapljačih. Ko je priplaval v bližino, je obstal.

— Koga naj rešim? je pomislil. Glej, vrage!

Rešiti oba je bilo nemogoče. Zanj je bilo mnogo rešiti enega samega. Obraz, ki ga je čudno skremžil, je izražal neodločnost, in pričel je loviti sedaj majorico.

— Naj bo kdorkoli, toda samo enega! je dejal. — Oba ne morem vzeti s seboj!

— Vanja, golobček, reši mene! je vzkliknila majorica, drhteča in držeča se za majorja. — Mene reši! Če boš mene rešil, postanem tvoja žena! Prisegam pri vsem, kar mi je sveto! Joj, joj, utapljam se!

— Ivan! Ivan Pavlovič! je momljaj major, požirajoč vodo. Reši me, brate! Dal ti bom rubelj za žganjico! Bodi mi oče dobrotvor, ne pusti, da utonem v evetu mladosti.... Pozlatil te bom od nog do glave.... Kaj čakaš, reši me!

— Kaj hočeš? Oženil se bom s tvojo sestro Maro, boga mi, oženil se bom. Nikar ne reši majorice! Vrag naj jo vzame! Ako ne rešiš mene, jo bom ubil, ne bom ji dovolil, da živi!

Od velikih obljub so se Ivanu zmešali možgani in skoro bi sam utonil. Obljube oseh so se mu zdele enako lepe. Ena lepša od druge. In kaj naj izbere? Toda čas ne čaka.

— Oba! se je odločil. Od obeh bom dobil več kakor samo od enega. Tako je, boga mi. Cesar bog ne da, svinja ne more pojesti. Bože, blagoslovi!

Ivan Pavlovič se je prekrizal. Prijel je majorjo pod desno roko in sanjajoč o svoji blesteči bodočnosti....

— Gospa.... žena! Major.... zet! Krasno! Izprehodi, kopališča, ah, sedaj se bom najedel pirog, in kadil cigarete. Hvala ti, Gospod.

Težko je bilo Ivanu Pavloviču vleči dva in plavati proti vetru. Toda misel o blesteči bodočnosti ga je vzdrževala. Ves srečen je s smehljajem na ustih privlekel majorja in majorico na breg. Velika je bila njegova radost. Ko pa je videl majorja in majorico, kako se objemata.... je naenkrat pobledele, udaril se s pestjo po čelu, zaplakal, ne da bi se zmenil za dekleta, ki so prišla iz vode ter v gruč obkrožile majorja in majorico obdružujoč hrabrega pisarja. Naslednje ga dne je bil na majorjevo zahtevo Ivan Pavlovič odpuščen iz občine, a majorica je izgnala Maro iz svojih sob z naročilom, naj gre k svojemu gospodu.

— O, ljudje, ljudje! je glasno vzklikal Ivan Pavlovič na bregu jezera. Kaj je to, kar imenujete hvalčnost?

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

DR. RAOUŁ BLONDEL

Pomenki o dišavah.

Vonj in okus spadata med čute, ali zaradi spominov. Dišavam ne o katerih so fiziologi najmanj točno poučeni. Vendar je treba v medicini odmeriti posebno mesto, kajti pravi: vonj po tem, vonj najsi bo še tako skromno, poglavju o dišavah, to se pravi o učinkih, ki jih povzročajo na naše splošno stanje in še prav posebno na naš živčni sestav.

Ti učinki, dobri ali slabi, so v resnici zelo zmotanega značaja. Odločuje cela vrsta posebnih elementov; tako zavise n. pr. od količine vdihane dišave in od trajanja vdihavanja, predvsem pa od posebne sprejemljivosti posameznikovega živčnega sistema.

Vendar je prav tako točno doganjano, da nekatere dišave vdihavamo z užitek, medtem ko nas druge odbijajo; da nekatere iščemo pred drugimi bežimo in da nekaterim ljudem povzročajo določene dišave velike telesne nepravilnosti. To so pozitivna dejstva, ki pa vendar ne zadoščajo, da bi določili splošna pravila. Nekatere dišave imajo na različne osebe, kaj različen učinek.

Ako se uvažimo, da imajo celo plemeniti ali bolj rečeno narodni občutki vpliv na to, ali neke dišave prenesemo ali ne, postane vprašanje še bolj zamotano. Pri nas žive posamezniki, ki občudujejo zamorsko umetnost: ne verjamem, da bi bil med njimi kdo, ki bi cenil zamorske dišave, katere zamorec tolikanj ugajajo in ki si z njimi mažeja lase. Sem spada žarko olje kokosovih palm, zasirjeno mleko ali kravje govno. Vonj, ga ga razširja telo članov nekaterih afriških ali azijskih narodov, navdaja Evropeca z gnušom. Nasprotno pa je njim neprijeten vonj beloputih ljudi. O njem trde zamorec, da je zelo svojevrsten in najbolj izobraženi med njih (saj mnogi študirajo na evropskih univerzah) ga primerja, ki "vzdušju pravkar pomite mesarije poleti".

— Kaj nam treba iti tako daleč po primere: Mar ne prija našim vrlim južnjakom sapa človeka, ki je zobjal česen, medtem ko je premnogi ljudem v ostali Franciji vročopna? Kar je resnica na tem bregu Garonne, naj bo zmota onstrani....

Običaj ima tedaj veliko vlogo v tem, kake lastnosti pripisujemo tej ali oni dišavi. — Prav tako veliko vlogo pa ima tudi navada. Vonj nekih vrst sira ali perutnine, ki smo ji dali vonj divjačine, nas ne moti, ne presega neke stopnje, ker nas nadzorujejo oko pouči o njegovem izvoru. Toda pomolite te jedi, dače slepeu pod nos, ne da bi ga prej opozorili: videli boste, da si bo razlozil njihov vonj na mnogo manj okusen način.

Morda najdemo prav tu konec vodilne niti. Denimo, da nobena dišava, kakršnakoli je že, nima svojih posebnih samobitnih lastnosti. Naša čutila draži predvsem zbog asociacij (t. j. združevanj).

Običaj ima tedaj veliko vlogo v tem, kake lastnosti pripisujemo tej ali oni dišavi. — Prav tako veliko vlogo pa ima tudi navada. Vonj nekih vrst sira ali perutnine, ki smo ji dali vonj divjačine, nas ne moti, ne presega neke stopnje, ker nas nadzorujejo oko pouči o njegovem izvoru. Toda pomolite te jedi, dače slepeu pod nos, ne da bi ga prej opozorili: videli boste, da si bo razlozil njihov vonj na mnogo manj okusen način.

Morda najdemo prav tu konec vodilne niti. Denimo, da nobena dišava, kakršnakoli je že, nima svojih posebnih samobitnih lastnosti. Naša čutila draži predvsem zbog asociacij (t. j. združevanj).

(Nadaljevanje na 4. strani.)

DAR PREDSEDNIKU COOLIDGE-U

Sin Mr. William E. Scripps je podaril predsedniku Coolidge-u psa, ki ga vidite na sliki. Predsednik je darilo z veseljem in hvaležno sprejel.

Novo stanje v Rumuniji.

Sprememba na rumunskem prestolu se je izvršila popolnoma mirno. Dogodek, je potekel brez pretresljajev in vse se je uredilo točno po zakonitih predpisih rumunske ustave.

Zakon z dne 4. januarja 1926, ki določa, da po izključitvi princa Karola od prestolonasledstva nastopi vlado njegov doletni sin Mihael, namesto tega pa da vlada regentski svet, se je realiziral takoj neposredno po kraljevi smrti.

Regentski svet (vzroji) prine N. kolaj, mlajši sin pokojnega kralja, ki je, dokler mladostni kralj Mihael I. ne dobi sina, po ustavi hkrati prestolonaslednik v Rumuniji, dalje vrhovni predstavitelj rumunske cerkvene organizacije patrijarh Miron Cristea, ki je rodom iz Erdeljske, kjer je bil za časa Avstro-Ogrske kot duhovnik in publicist v prvih vrstah; protimadžarske borbe ter už. danes v državi nenavadno veliko avtoriteto, ter naposled Jurij Buzdugan, predsednik najvišjega sodišča v državi. Regentski svet je sestavljen tedaj gotovo po tehtnih načelih in naj garantira stabilnost te institucije.

Takoj po kraljevi smrti sta se sestali novoizvoljeni zbirnici, skupščina in senat, k seji, da se pokloni novemu kralju. Ta dogodek je bil to pot važnejši nego običajno formalnost, ravno radi nerazveseljivega razmerja, ki vlada še vedno med bivšim prestolonaslednikom Karlom in dvorom, oziroma novim stanjem. Iz Rumunije ni bilo tako lahko dobiti jasnosti o faktičnem razpoloženju glede prestolonasledstva. Neprestano so se ponavljale vesti o nasprotnih zakonov z dne 4. januarja 1926, in o pristaših, ki jim ima v državi odstavljene prestolonaslednik Karol. Teh vesti ni bilo mogoče kontrolirati, ker so seveda izjave v takih delikatnih zadevah zelo kočljiva stvar. To velja tudi o vsem, kar se je domnevalo v zvezi s padcem Avereseve vlade. Zato je bilo za stabilnost novega stanja v Rumuniji gotovo važno, da so v parlamentu kot v senatu zastopniki in predstavitelji vseh političnih strank, vladne kakor tudi opozicijskih in vrh tega se predstavljati narodnih manjšin, so glasno akceptirali novo stanje. Odstavljeni princ Karol tedaj ni imel nikogar, ki bi se s tem ugodnem momentu oglašal zanj. Tako general Averescu kot šef poraženih ljudskih in Maniu, voditelj nacionalnokrmetske stranke, sta pristala na novo stanje. In s tem je v formalnem oziru spreminjena na rumunskem prestolu v relju.

Princ Karol v inozemstvu daje še vedno nespravljive izjave. Ne glede na to, da je le prečesto zelo potrebna skepsa glede točnosti takih vesti, pa ni njegovemu za državljanu pripisovati posebnega

— "Jutro."

ALI VESTE — Da so židje uvedli navado prisezanja na Biblijo in da se je ta navada ohranila po vsem civiliziranem svetu. Nekatera sodišča celo zahtevajo, da mora priča Biblijo poljubiti, predno začne pričati. Ali veste, da morate začeti kaditi Helmar, če ste se naveličali navadnih? Ko se enkrat dotakne vaših ustnic, ste dobljeni. Seznanite se s Helmar danes.

† NAZNANILO.

S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 15. avgusta v Cleveland, O., preminul moj ljubi brat

MIKE KOSS

v starosti 40 let, kjer zapušča svojo družino, ženo in 6 nedoraslih otrok ter enega brata; tu v New Yorku pa mene in dve sestri in v starem kraju pa še dve sestri in enega brata.

Ostane naj v dobrem spominu in Tebi brat, naj bo lahka ameriška zemlja!

Zalujoči brat:

Valentin Koss.

New York, N. Y., 328 E. 48. St. (2x 18.19)

EDINI zastopnik in založnik
FRANZ LUBASOVICH HARMONIK
v Združenih Državah.
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl.,
Brooklyn, N. Y.
PIŠITE PO CENIK.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Sestavil dr. F. J. KERN

CENA s poštnino SAMO \$3.—

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učenje angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

POSEBNA PONUDBA NAŠIM ČITATELJEM

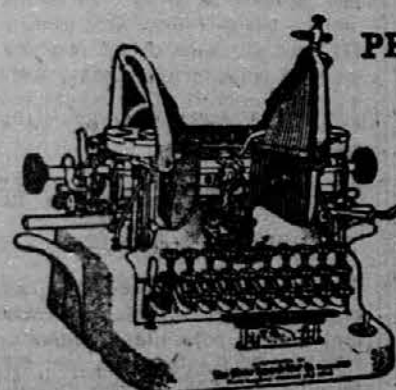
PRENOVLJEN PISALNI STROJ "OLIVER"

Model 9.

\$25.—

8 strekico za slovenske črke č, ž, š

\$30.—

OLIVER PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TREŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street, : : New York, N. Y.

